

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXIII/110/2016
Rady Gminy Łaziska
z dnia 29 grudnia 2016 r.
w sprawie przyjęcia
Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na rok 2017.

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2017

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487, z późn. zm.) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Również zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224, z późn. zm.) prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy.

Zadania w tym zakresie powinny być realizowane, zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy. Środki finansowe na realizację wyżej wymienionych zadań pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Gmina Łaziska jest gminą typowo rolniczą. W ostatnich latach, w wyniku zachodzących zmian gospodarczych i społecznych, oraz postępującą dekoninkturą w tym obszarze gospodarki, nastąpiło znaczne uszczuplenie dochodów społeczeństwa gminy. W roku 2014 - na skutek zmian w sytuacji politycznej na wschodzie Europy i w Ukrainie - nastąpiło pogorszenie wyników finansowych rolników naszej Gminy. Embargo na sprzedaż owoców i warzyw do Rosji spowodowało zamęt na rynku oraz obniżenie i tak już niskich cen skupu owoców do poziomu poniżej kosztów produkcji. W 2016 r. na znacznej części powierzchni gminy – ok. 1300 ha użytków rolnych - wystąpiły klęskowe opady gradu i nawalnego deszczu, które w znacznym stopniu obniżyły plony oraz ich jakość. Sytuacja materialna większości rolników znacznie pogorszyła się, także m. in. z powodu utrzymujących się wysokich kosztów środków ochrony roślin, nawozów i paliwa, co przyczynia się do niskiej

opłacalności produkcji rolniczej. Ma to bezpośrednie przełożenie na sytuację społeczną w Gminie, ponieważ, jak zawsze w przypadku ograniczeń finansowych gospodarstw domowych, następuje nasilenie problemów związanych z przemocą domową oraz nadużywaniem alkoholu.

W ostatnim okresie na terenie gminy nie przybyło także nowych miejsc pracy - nie tylko na lokalnym, okolicznym rynku pracy brakuje miejsc pracy, jest ich także dużo mniej, dużo trudniej je uzyskać i utrzymać w miejscach, które do tej pory je zapewniały tj. w dużych aglomeracjach miejskich i za granicą, z czym do czasu wystąpienia kryzysu gospodarczego w Europie nie było problemu. Utrzymujące się bezrobocie zmusza jednak młodzież i starszych mieszkańców gminy do szukania pracy za granicą. Problem braku pracy dotyczy nie tylko osób niezaradnych życiowo i w wieku starszym, ale także osób najbardziej energicznych i młodych.

Nowym, pozytywnym zjawiskiem jeżeli chodzi o dochody rodzin, zwłaszcza młodych, jest wejście w życie, w kwietniu 2016 roku ustawy „O pomocy państwa w wychowywaniu dzieci” – tzw. „Program 500+”. Program ten, oprócz niewątpliwych pozytywnych aspektów, niesie niestety za sobą również znaczne zagrożenia w rodzinach, gdzie występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu, ponieważ nie wszędzie zwiększenie możliwości płatniczych i poprawa sytuacji materialnej rodzin przekłada się na poprawę sytuacji losowej tych rodzin.

W związku z opisaną wyżej sytuacją gospodarczo – społeczną na terenie naszej gminy nie zmieniają się w sposób znaczący problemy, z którymi mają do czynienia Ośrodek Pomocy Społecznej w Łaziskach, Policja i Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łaziskach oraz Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Łaziska. Jednymi z nich są problemy związane z używaniem i nadużywaniem alkoholu oraz innych środków wpływających na świadomość. Wpływają one w sposób bezpośredni na powstawanie przemocy domowej, krzywdzenie dzieci oraz pogłębiają słabą kondycję finansową rodzin, których dotyczą.

W wyżej omawianym zakresie z danych zebranych statystycznie z terenu całego kraju wynika iż:

- osoby uzależnione od alkoholu stanowią około 2 %, a nadużywające 15 % dorosłej populacji - nasza Gmina pod tym względem nie odbiega od średniej krajowej;

- osoby współzależnione, żyjące w rodzinach i w otoczeniu osób uzależnionych i nadużywających alkoholu stanowią najczęściej 3 – 4 osoby, co stanowi około 51% społeczeństwa, dla których picie alkoholu jest problemem;
- na jeden punkt sprzedaży alkoholu o zawartości powyżej 4,5 % przypada około 250 osób dorosłej populacji;
- najczęściej występującym problemem związanym z piciem alkoholu są zjawiska przemocy domowej.

Jeśli chodzi o Gminę Łaziska dane Policji z 2012 roku mówią o około 100 przypadkach interwencji domowych na terenie tej gminy, w tym około 85 związanych było z nadużywaniem alkoholu. W 2013 roku liczba tych interwencji wynosiła 96. W roku 2014 liczba tych interwencji utrzymała się na poziomie roku poprzedniego, natomiast w 2015 roku zanotowano 75 takich interwencji, co oznacza niewielki spadek. Brak jest natomiast jeszcze danych za rok 2016.

Działający od lipca 2012 roku, Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Łaziska, w 2012 roku rozpatrywał 5 wniosków o znęcanie się, w tym 4 w ramach procedury „Niebieska Karta”, w 2013 roku Policja wszczęła 13 procedur „Niebieskiej Karty”. W 2014 roku do ww. Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Łaziska wpłynęło 18 nowych wniosków w procedurze „Niebieskiej Karty”, w 2015 roku - 11 takich wniosków, natomiast w 2016 roku – do końca miesiąca listopada - Policja złożyła 5 wniosków w procedurze „Niebieskiej Karty”;

- problemem jest również zakłócanie ładu i porządku przez osoby nietrzeźwe i spożywające alkohol w miejscach publicznych, najczęściej w pobliżu miejsc sprzedaży alkoholu. W związku z powyższym Policja nałożyła w 2009 r. mandaty na 35 osób, w 2010 r. – na 16 osób, w 2011 r. - na 15 osób, natomiast w 2012 r. - na 17 osób. Nie ma danych w tym zakresie, jeśli chodzi o Gminę Łaziska, za lata 2013, 2014, 2015 i 2016, ze względu na to, że Komenda Powiatowa Policji w Opolu Lubelskim nie prowadzi statystyk w tym zakresie;
- z danych udostępnionych przez Policję wynika, iż w 2016 roku na terenie gminy Łaziska zdarzyły się trzy śmiertelne wypadki drogowe, w tym dwa z udziałem nietrzeźwych kierowców, a liczba osób zatrzymanych za jazdę pod wpływem alkoholu utrzymywała się na poziomie lat ubiegłych.

Powyższe dane stanowią tylko część problemów związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu.

Odnosnie problemu narkomanii - z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim wynika, że na terenie Gminy Łaziska w 2013 r. wystąpiły dwa przypadki wykrycia przestępstwa w zakresie posiadania narkotyków, przy 27 przypadkach wykrytych na terenie całego Powiatu Opolskiego. W 2014 r. Policja wykryła na terenie Gminy jeden przypadek uprawy marihuany. Brak jest danych za lata 2015 i 2016. Poza tym brak jest bliższych i dokładniejszych informacji o osobach uzależnionych od narkotyków oraz dystrybucji narkotyków na terenie gminy. Nie świadczy to jednak o braku zagrożenia z tej strony. Młodzież odwiedzająca dyskoteki, uczniowie szkół średnich i studenci szkół wyższych mogą w łatwy sposób stać się przedmiotem i podmiotem zagrożeń narkotykowych, tym bardziej, że sprzedaż „dopalaczy” prowadzona jest przez Internet i mogą one być łatwo dostępne dla osób zainteresowanych.

POSIADANE ZASOBY

Gmina Łaziska posiada:

- powołaną przez Wójta Gminy Łaziska - Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwaną dalej „GKPiRPA” lub ”Komisją”,
- powołany przez Wójta Gminy Łaziska Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Łaziska integrujący działania wszystkich służb zajmujących się dotychczas tym problemem,
- istniejącą w Opolu Lubelskim – Poradnię Odwykową, prowadzącą zajęcia terapeutyczne,
- istniejące w Opolu Lubelskim dwie grupy AA - obie przy Klubie Abstynenta w Opolu Lubelskim,
- założoną w 2014 roku grupe AA w Braciejowicach, prowadzącą otwarte mitingi AA raz w miesiącu,
- działającą przy Klubie Abstynenta w Opolu Lubelskim grupe Al-anon,
- działającą w budynku Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Łaziskach – siłownię sportową, w której realizowane są zajęcia

sportowe wśród dzieci i młodzieży, mające na celu m. in. zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, a tym samym przyczyniające się do działań w zakresie profilaktyki uzależnień m. in. od alkoholu i narkotyków,

- Gminną Bibliotekę i Dom Kultury w Łaziskach, która corocznie organizuje dla dzieci imprezy o charakterze profilaktycznym i organizuje „Ferie i Wakacje w Bibliotece”,
- utworzony w 2005 r. i działający obecnie przy Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Łaziskach - Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Fala” Piotrawin”, realizujący sportowe zajęcia pozalekcyjne dla dzieci z terenu gminy Łaziska, specjalizujący się w zajęciach z tenisa stołowego,
- realizowane przy Szkole Podstawowej w Braciejowicach pozalekcyjne zajęcia sportowe dla dzieci z obszaru działania tej placówki,
- zakupione przez Gminę i przekazane mieszkańcom wsi stoły do tenisa stołowego w miejscowościach: Wrzelów, Trzciniac, Piotrawin, Braciejowice, Kopanina Kamińska, Łaziska, Kępa Gostecka, Zgoda, Niedźwiada Duża, Głodno, Zakrzów i Las Dębowy,
- kompleks boisk rekreacyjno - sportowych „Orlik” przy Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Łaziskach, na których odbywają się popołudniowe zajęcia sportowe,
- powstały jesienią 2016 roku Uczniowski Klub Sportowy „Orzeł” organizujący zajęcia w zakresie gry w piłkę nożną dla młodszych dzieci i szkolący przyszłą kadrę dla klubów zrzeszających starszych zawodników.

**MAJĄC NA WZGLĘDZIE POTRZEBY GMINY W ZAKRESIE
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2017 PLANUJE SIĘ:**

I. W zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków:

1. Kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na zajęcia terapeutyczne prowadzone przez Poradnię Odwykową w Opolu Lubelskim, a

uzależnionych od narkotyków do ośrodków MONAR lub innych instytucji zajmujących się leczeniem narkomanów. W stosunku do osób uchylających się od leczenia kierowanie wniosków do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego od alkoholu.

2. Motywowanie do zmian zachowań osób nadużywających alkoholu przez: członków Komisji, policjantów, pracowników pomocy społecznej oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Łaziska.
3. Zakup i dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych.
4. Zapewnienie miejsca na spotkania grupy Anonimowych Alkoholików (AA), Anonimowych Narkomanów (AN).
5. Zakup dla Poradni Odwykowej w Opolu Lubelskim materiałów do prowadzenia swojej działalności lub dofinansowanie szkoleń dla pracowników Poradni Odwykowej.

II. W zakresie udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1. Kierowanie osób z rodzin z problemem alkoholowym do Poradni Odwykowej w Opolu Lubelskim na zajęcia grup terapeutycznych.
2. Upowszechnienie informacji dotyczących przemocy domowej (zakup materiałów edukacyjnych).
3. Upowszechnienie wykazu instytucji, które mogą być pomocne dla ofiar przemocy w rodzinie.
4. Wykorzystanie procedury „Niebieskiej Linii” do interwencji w zakresie pomocy dla ofiar przemocy (dotyczy Policji i pomocy społecznej oraz procedury postępowania Komisji).
5. Kierowanie osób z rodzin objętych przemocą w rodzinie do:
 - Prokuratury,
 - Policji,
 - Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Łaziska.
6. Udział Gminy w ogólnopolskich kampaniach organizowanych przez PARP-ę i inne organizacje. Planowany jest udział Gminy w dwu programach: „Postaw na rodzinę” oraz „Przeciw pijanym kierowcom”.

7. Udział członków GKPiRPA w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Łaziska.
8. Kierowanie osób doznających przemocy do grupy wsparcia, która powstała przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu Lubelskim z siedzibą w Poniatowej.
9. Monitorowanie potrzeb przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łaziskach i wsparcie, w przypadku konieczności, w zakresie pomocy społecznej osób uzależnionych i rodzin osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie tych osób ze środowiskiem lokalnym z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

III. W zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i problemów narkomanii.

1. Realizacja w Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Łaziskach programu profilaktycznego propagującego zdrowy styl życia pod hasłem – „Mam wybór ...”.
2. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych w siłowni i na sali gimnastycznej przy Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Łaziskach.
3. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych w pomieszczeniach Szkoły Podstawowej w Braciejowicach.
4. Zakup sprzętu sportowego i usług potrzebnych do prowadzenia zajęć sportowych.
5. Przeprowadzenie razem z Komendą Powiatową Policji w Opolu Lubelskim konkursu pod hasłem: „Jestem bezpieczny” – dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Łaziska.
6. Finansowanie prowadzenia w Szkołach Podstawowych: w Kępie Piotrawińskiej, Kamieniu, Braciejowicach i Zakrzowie programów profilaktycznych dotyczących promocji zdrowego stylu życia, w tym również przekazanie podstawowych wiadomości o szkodliwości używek.
7. Finansowanie aktywnego zagospodarowania czasu dzieci i młodzieży w okresie wakacji i ferii zimowych.

8. Finansowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
9. Propagowanie i wspieranie prowadzonej działalności sportowej wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy w zakresie prowadzenia zdrowego stylu życia oraz unikania zagrożeń wynikających z używania środków psychoaktywnych.
10. Przeprowadzenie imprezy profilaktycznej „Turniej tenisa stołowego o Puchar Przewodniczącego GKPiRPA”.
11. Zakup materiałów edukacyjnych dla sprzedawców alkoholu.
12. Szkolenie sprzedawców alkoholu.
13. Szkolenie członków GKPRPA.

Programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży przedstawione powyżej ujmują w swojej zawartości elementy szeroko rozumianej profilaktyki antynarkotykowej.

IV. W zakresie wspomagania działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii:

1. Nawiązywanie kontaktów z gminami ościennymi – m. in.: Opole Lubelskie, Józefów, Wilków – w celu wspólnego rozwiązywania niektórych problemów, np. w formie szkolenia.
2. W przypadku powstania grup samopomocowych AA, AL - anon, AN zapewnienie tym grupom pomocy merytorycznej oraz miejsca na spotkania.
3. Udział przedstawicieli Gminy w konferencjach, szkoleniach i naradach organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego i powiat opolski.
4. Udział Gminy w ogólnopolskich kampaniach społecznych w zakresie przeciwdziałania skutkom używania środków psychoaktywnych.

V. W zakresie podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

W razie powzięcia wiadomości o prowadzeniu na terenie gminy Łaziska reklamy lub promocji napojów alkoholowych oraz informacji o sponsorowaniu imprez masowych przez producentów i dystrybutorów napojów alkoholowych – wbrew zakazom wynikającym z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jak również w razie uzyskania informacji o sprzedaży i podawaniu napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się one w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18 oraz na kredyt lub pod zastaw, niezwłocznie zostaną podjęte, zgodnie z przepisami prawa, działania mające na celu zwalczanie zakazanych postępowań i zapobieganie im w przyszłości, w szczególności poprzez zawiadomienie właściwych organów ścigania o popełnieniu czynów zabronionych, pod sankcją odpowiedzialności karnej i w razie potrzeby poprzez uczestniczenie w postępowaniu karnym umocowanego przedstawiciela Gminy Łaziska w charakterze oskarżyciela publicznego, na zasadach określonych przez przepisy kodeksu o postępowaniu karnym.

VI. W zakresie wspierania zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej:

Zadanie to jest zadaniem uzupełniającym dotychczasowe działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu. Ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii można finansować zatrudnienie socjalne tylko osób uzależnionych od alkoholu po zakończonym programie psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego. Roczny koszt pobytu osoby skierowanej do Centrum Integracji Społecznej szacowany jest na 15 – 20 tysięcy złotych. Ze względu na wysokie koszty oraz na brak w pobliżu Centrum Integracji Społecznej, Gmina Łaziska nie planuje w 2017 roku finansować zadań z tego zakresu.

VII. W zakresie zasad wynagradzania członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Członkom Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za wykonane prace (tj. za udział w

posiedzeniach, za wykonane kontrole) przysługuje wynagrodzenie w wysokości 90,00 zł. brutto.

VIII. W zakresie realizacji Programu.

Za realizację programu odpowiada Wójt Gminy, zaś sprawy merytoryczne wykonywał będzie koordynator do spraw profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.